

Asia C-343/21**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

2.6.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Varhoven administrativen sad (ylin hallintotuomioistuin, Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

19.5.2021

Kassaatiovalittaja:

PV

Kassaatiovalituksen vastapuoli: Zamestnik Izpalnitelen direktor na Darzhaven fond "Zemedelie"
(Bulgarian kansallisen maatalousrahaston varatoimitusjohtaja)**Pääasian kohde**

Kanne, joka on nostettu valtion saatavan vahvistamista koskevasta päätöksestä, jolla määrätään maksettavaksi takaisin osa tuesta, jonka maanviljelijä on saanut Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittamasta ohjelmasta, koska tuensaaja ei voi noudattaa tekemiään sitoumuksia eikä taata kaikkien alun perin ilmoitettujen pinta-alojen käyttöä. Jos voidaan katsoa, että kyseessä on tilusjärjestely, onko tämän esteen syy sellainen seikka, josta tuensaaja ei ole vastuussa ja jonka vuoksi hän voi kieltäytyä maksamasta takaisin saamiaan varoja?

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen (EY) N:o 1974/2006 45 artiklan 4 kohtaa tulkittava siten, että käsiteltävän asian kaltaisessa tapauksessa on kyse ”tilusjärjestelystä” tai ”uusjakotoimenpiteestä”, jonka seurauksena tuensaaja ei voi noudattaa tekemiään sitoumuksia?
2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko se, että jäsenvaltio ei ole ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin tuensaajan sitoumusten mukauttamiseksi tilan uuteen tilanteeseen, peruste sille, että varojen takaisinmaksua ei edellytetä sitoumuksen tosiasiallisen keston osalta?
3. Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, kuinka 19.1.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 31 artiklaa on tulkittava käsiteltävän asian todettu tosiseikasta huomioon ottaen ja millainen on neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 30.11.2009 annetun komission asetuksen (EY) 1122/2009 75 artiklan 2 kohdassa säädetyn määräajan luonne?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen 20.9.2005 annettu neuvoston asetusta (EY) N:o 1698/2005, erityisesti 36 artiklan a alakohdan iv alakohta

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 15.12.2006 annettu komission asetusta (EY) N:o 1974/2006, erityisesti johdanto-osan 37 perustelukappale ja 45 artiklan 4 kohta

Yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta 19.1.2009 annettu neuvoston asetusta (EY) N:o 73/2009, erityisesti 31 artikla

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetuksessa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien ehtojen osalta 30.11.2009 annettu komission asetusta (EY) N:o 1122/2009, erityisesti 75 artikla

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maaseudun kehittämisen tukitoimenpiteitä koskevien tarkastusmenettelyjen ja täydentävien ehtojen täytäntöönpanon osalta 27.1.2011 annettu komission asetus (EU) N:o 65/2011, erityisesti 5, 6 ja 18 artikla

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta 17.12.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1305/2013, erityisesti 47 artiklan 3 ja 4 kohta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta 11.3.2014 annettu komission delegeoitu asetus (EU) N:o 640/2014, erityisesti 43 ja 44 artikla

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä 11.3.2014 annettu komission delegeoitu asetus (EU) N:o 807/2014, erityisesti 19 artikla

Kansalliset säännökset, joihin viitataan

Verotus- ja sosiaaliturvamenettelykoodeksi (Danachno-osiguritelen protsesualen kodeks), erityisesti 162 §:n 1 momentti ja 2 momentin 8 ja 9 kohta

Maanviljelijöiden tuesta annettu laki (Zakon za podpomagane na zemedelskite proizvoditeli), erityisesti 1 §, 20 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 27 §:n 3 ja 5 momentti sekä tämän lain lisäsäännöksissä (dopalnitelni razporedbi) oleva 7 §:n 1 momentin 1 kohta

Maatalousmaan omistusoikeudesta ja käytöstä annettu laki (Zakon za sobstvenostta i polzvaneto na zemedelskite zemi, jäljempänä ZSPZZ), 37 c §

Maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2007–2013 kuuluvan toimenpiteen 214 ”Maatalouden ympäristötuet” soveltamista koskevista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä 6.4.2009 annettu asetus nro 11 (Naredba N° 11 ot 6.04.2009 za usloviata i reda za prilagane na myarka 214 ”Agroekologichni plashtania” ot Programata za razvitie na selskite rayoni za perioda 2007–2013), jonka on antanut Ministar na zemedeliето i hranite (maatalous- ja elintarvikeministeri), erityisesti 18 § ja 24 §:n 1 momentin 4 kohta sekä lisäsäännöksissä (dopalnitelni razporedbi) oleva 2 §

Asetus maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2007–2013 kuuluvan toimenpiteen 214 ”Maatalouden ympäristötuet” soveltamista koskevista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä vuonna 2009 annetun asetuksen nro 11

muuttamisesta ja täydentämisestä (Naredba za izmenenie i dopalnenie na Naredba N°11 ot 2009 za usloviata i reda za prilagane na myarka 214 ”Agroekologichni plashtania” ot Programata za razvitie na selskite rayoni za perioda 2007–2013) (julkaistu Darzhaven vestnikissä (virallinen lehti) 2009 nro 29, muutoksineen ja täydennyksineen), siirtymä- ja loppusäännöksissä (prehodni i zaklyuchitelni razporedbi) oleva 5 §

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Kassaatiovalittaja, joka on maanviljelijä, jätti vuonna 2013 tukihakemuksen maaseudun kehittämisohjelmaan 2007–2013 kuuluvan toimenpiteen 214 ”Maatalouden ympäristötuet” nojalla.
- 2 Hakemus hyväksyttiin, ja kassaatiovalittaja teki mainitun toimenpiteen puitteissa viiden vuoden pituisen maatalouden ympäristösitoumuksen. Yksi ehdoista, joita hakija sitoutui noudattamaan, oli se, että hakemuksessa ilmoitettuja toimintoja on suoritettava viiden peräkkäisen vuoden ajan samalla maatalousmaalla. Tämä alue käsittää 857 hehtaaria maatalousmaata, jota PV käyttää vuonna 2012 tehtyjen sopimusten perusteella. Bulgarian lain (ZSPZZ:n 37 c §) mukaan tällaisten sopimusten tekemisessä on kyse monitahoisesta tilanteesta. Lyhyesti sanottuna kyseiset sopimukset tehdään kullekin tilivuodelle lähekkäin sijaitsevien maatalousmaiden omistajien ja/tai käyttäjien välillä, ja niillä määrätään sellaisten maa-alueiden käytöstä, joita ei ole ilmoitettu viljeltäviksi asianomaisella alueella. Näiden sopimusten perusteella muodostetaan pinta-alakokonaisuuksia, joiden käyttöä varten voidaan hakea tukea. Sopimus hyödynnettävien pinta-alakokonaisuuksien muodostamiseksi tai jakamiseksi on niitä käyttäville maanviljelijöille myönnettävien tukien oikeudellinen perusta. Kassaatiovalittaja on vuokraamallaan maa-alueilla osallisena tällä tavoin muodostettuihin pinta-alakokonaisuuksiin. Sopimukset, joissa kassaatiovalittaja on osapuolena, tehtiin myös kolmelle seuraavalle tilivuodelle.
- 3 Näiden vuosien aikana kassaatiovalittajalle suoritettiin kaikki pakolliset hallinnolliset ja paikalla tehtävät tarkastukset, ja hänen tukihakemuksiensa perusteella maksettiin toimenpiteen 214 ”Maatalouden ympäristötuet” puitteissa yhteensä 1 063 317,54 levaa (BGN).
- 4 Tilivuoden 2016/2017 osalta sopimusta ei tehty kaikkien PV:n ilmoittamien pinta-alojen käytöstä. Kassaatiovalittaja ilmoitti 29.5.2017 eli lähes kymmenen kuukautta sen jälkeen, kun hän oli saanut tiedon siitä, että tilivuoden 2016/2017 osalta hänellä ei ollut oikeutta käyttää osaa maa-alueista, jotka olivat osallisina kyseisessä toimenpiteessä, ja kahdeksan kuukautta sen jälkeen, kun niiden käyttöoikeus oli päättynyt (eli kahdeksan kuukautta viimeisen sopimuksen päättymisestä) Darzhaven fond ”Zemedelie” in Targovishtelle (Bulgarian maksajaviraston paikallinen osasto) osoittamassaan kirjeessä maatalouden ympäristösitoumuksensa päättymisestä. Kassaatiovalittajalle ilmoitettiin 6.8.2018 päivätyllä kirjeellä, joka muodostaa yksittäistapausta koskevan hallintotoimen,

hänen maatalouden ympäristösitoumuksensa päättymisestä toimenpiteen puitteissa. Päätös siitä, että toimenpiteen puitteissa annettu monivuotinen sitoumus on päättynyt sovellettavien edellytysten täyttymättä jäämisen vuoksi, annettiin tiedoksi 17.8.2018. Kassaatiovalittaja ei riitauttanut päätöstä, josta tuli lainvoimainen 14 päivän kuluttua sen tiedoksi antamisesta.

- 5 Tämän seurauksena zamestnik izpalnitelen direktor na Darzhaven fond "Zemedelie" (Bulgarian kansallisen maatalousrahaston varatoimitusjohtaja) aloitti menettelyn valtion saatavan vahvistamista koskevan päätöksen (Akt za Ustanovyavane na Publichno Darzhavno Vsemane, jäljempänä päätös) tekemiseksi, ja kyseisellä päätöksellä kassaatiovalittaja velvoitettiin maksamaan takaisin 20 prosenttia hänelle suoritetusta kokonaismäärästä (1 063 317,54 levaa) eli 212 663,51 levaa.
- 6 Päätöksellä vahvistettiin 212 663,51 levan suuruinen valtion saatava, joka on 20 prosenttia kunkin toimenpiteen puitteissa maksetusta tuista kampanjavuosilta 2013–2016 lisätynä laillisilla koroilla takaisinmaksulle asetetun määräajan päättymisestä (50 päivää tiedoksiantamisesta) siihen saakka, kunnes tuensaaja suorittaa maksun tai maksajavirasto suorittaa kuittauksen.
- 7 Ensimmäisenä oikeusasteena asiaa käsitellyt hallintotuomioistuimien katsoi, että myönnettyä tukea oli alennettu lainmukaisesti ja että käsiteltävässä asiassa ei ollut kyse asetuksen (EY) N:o 73/2009 31 artiklassa tarkoitetusta ylivoimaisesta esteestä. Näin ollen kyseinen tuomioistuin hylkäsi PV:n kanteen päätöstä vastaan.
- 8 PV on riitauttanut ensimmäisessä oikeusasteessa annetun tuomion ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevassa kassaatiomenettelyssä. PV katsoo, että asian ratkaiseminen edellyttää unionin oikeuden tulkintaa. Tästä syystä Varhoven administrativen sad esittää nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön.

Pääasian asianosaisten tärkeimmät lausumat

- 9 Kassaatiovalittaja toteaa hallinnollisessa menettelyssä, jossa kyseinen päätös on riitautettu, pääasiallisesti, että hän on käyttänyt ilmoittamiensa maatalousmaita neljän vuoden ajan ZSPZZ:n 37 c §:n mukaisesti tehdyn sopimuksen nojalla. Hän väittää, että lain säännöksiin vuoden 2015 lokakuussa tehtyjen muutosten vuoksi useat maanviljelijät luopuivat maatalouden ympäristösitoumuksistaan vuonna 2015 ja että osa ZSPZZ:n 37 c §:ssä tarkoitettujen aikaisempien sopimusten osapuolista ei tehnyt uutta sopimusta tilivuodelle 2016/2017. Kassaatiovalittaja katsoo, että kaikki nämä seikat ovat olosuhteita, joita hän ei ole voinut ennakoita tukihakemuksen jättämishetkellä. Niitä on näin ollen pidettävä kansallisessa oikeudessa tarkoitettuna ylivoimaisena esteenä.
- 10 Hallintoviranomainen vetoaa useisiin kansallisen ja unionin oikeuden säännöksiin ja on eri mieltä PV:n väitteistä.

- 11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kyseessä ei ole asetuksen (EY) N:o 73/2009 31 artiklassa tarkoitettu ylivoimainen este. Kyseinen tuomioistuin perustelee näkemyksensä sillä, että tuensaaja ei ole voinut perustellusti luottaa siihen, että maatalousmaiden omistajat, joiden kanssa hän on tehnyt sopimuksia ZSPZZ 37 c §:n mukaan, jatkaisivat näitä sopimuksia niiden yhden vuoden voimassaolon päättymisen jälkeen. Se, että henkilöt ovat kieltäytyneet tekemästä tällaisia sopimuksia tilivuodelle 2016/2017, ei ole olosuhde, joka oli ennalta arvaamaton sitoumuksen tekemishetkellä. Kun kassaatiovalittaja on osallistunut ohjelmaan muiden omistamalla maa-alueilla, hän on itse ottanut riskin siitä, ettei hän kykene täyttämään maatalouden ympäristösitoumustaan, ja tämä riski on toteutunut viiden vuoden määräajan päätyttyä.
- 12 Tuomioistuin katsoo, että vaikka kyseessä olisi ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde, kassaatiovalittaja ei ole noudattanut preklusiivista määräaikaan näiden seikkojen ilmoittamiseksi hallintoviranomaiselle. Kansallisen oikeuden mukaan ZSPZZ:n 37 c §:ssä tarkoitettujen sopimusten on tehtävä viimeistään kunkin vuoden 30. elokuuta. Lisäksi kassaatiovalittajan olisi viimeistään 9.9.2016 pitänyt ilmoittaa maksajavirastolle sellaisen seikan olemassaolosta, joka estää häntä objektiivisesti täyttämästä tilivuotta 2016/2017 koskevaa sitoumustaan. Tällainen ilmoitus tehtiin kuitenkin vasta 29.5.2017.
- 13 PV väittää kassaatiomenettelyssä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut virheellisesti, ettei käsiteltävässä asiassa ole kyse ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisista olosuhteista, joiden perusteella hän vapautuisi velvollisuudesta maksaa takaisin osan maksuista, jotka hän on saanut vastaavan toimenpiteen puitteissa. Lisäksi kyseinen tuomioistuin on todennut virheellisesti, ettei ilmoitukselle asetettua määräaikaan ole noudatettu ja että siinä on kyseessä preklusiivinen määräaika.
- 14 Kassaatiovalittaja väittää, että 6.4.2009 annetun asetuksen nro 11 muuttamisesta ja täydentämisestä annetulla asetuksella (joka tuli voimaan 20.10.2015) toimenpiteen 214 puitteissa otettiin käyttöön tiukempia ja vaikeammin täytettäviä edellytyksiä, jotka ovat pakottaneet osan toimenpiteen tuensaajista kieltäytymään ZSPZZ:n 37 c §:ssä tarkoitettuihin vapaaehtoisin sopimuksiin osallistumisesta. Siihen liittyvä ZSPZZ:n muutos ei myöskään ole korjannut tilannetta. Kassaatiovalittajan mukaan kyse on poikkeuksellisista olosuhteista, jotka vapauttavat hänet velvollisuudesta maksaa takaisin osan saadusta tuesta. Kassaatiovalittaja vetoaa lisäksi asetuksen (EY) N:o 1974/2006 45 artiklan 4 kohtaan, joka vastaa asetuksen (EU) N:o 1305/2013 47 artiklan 3 ja 4 kohtaa.
- 15 Vastapuoli katsoo, että ensimmäisessä oikeusasteessa annettu tuomio on perusteltu.

Lyhyt esitys ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

- 16 Asetuksen (EY) N:o 1974/2006 45 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa: Jos tuensaaja ei voi jatkaa tekemiensä sitoumusten noudattamista tilan tilusjärjestelyjen taikka julkisten uusjakotoimenpiteiden tai toimivaltaisten viranomaisten hyväksymien uusjakotoimenpiteiden vuoksi, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta sitoumukset voidaan mukauttaa maatalan uuteen tilanteeseen. Jos tällainen mukautus osoittautuu mahdottomaksi, sitoumus päättyy eikä takaisinmaksua edellytetä sitoumuksen tosiasiallisen keston osalta.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tässä säännöksessä tarkoitetaan kolmea tapausta: tilusjärjestely tai tuensaajan osallistuminen julkisiin tai toimivaltaisten viranomaisten hyväksymiin uusjakotoimenpiteisiin.
- 18 Tuomioistuin on sitä mieltä, että käsitteen ”tilusjärjestely” kieliopillisen tulkinnan perusteella (kun otetaan huomioon säännöksen englannin- ja ranskankieliset versiot – ”the holding is reparable”; ”son exploitation fait l’objet d’un remembrement”) voidaan katsoa, että ensimmäinen tapaus koskee nyt käsiteltävän asian kaltaista tilannetta. Tämä ilmenee ensinnäkin asetuksen (EY) N:o 1974/2006 45 artiklan 4 kohdan rakenteesta – nimittäin säännöksistä, joiden tarkoituksena on laajentaa maatalouden ympäristösitoumusta tilan kasvaessa –, joka puhuu sen puolesta, että kyseistä säännöstä sovelletaan tilanteeseen, jossa tilan koko pienenee siksi, että sen yksittäisissä osissa suoritetaan uudelleenjärjestely tuensaajan ja muiden henkilöiden välillä (kuten käsiteltävässä asiassa). Lisäksi kyseisessä säännöksessä ei mainita uudelleenjärjestelyn syytä, mistä voidaan päätellä, että syyllä ei ole merkitystä ja että kyse on ennen kaikkea objektiivisesta lopputuloksesta huolimatta siitä, että tuensaaja on ennalta pitänyt tällaista lopputulosta mahdollisena.
- 19 Asetuksen (EY) N:o 1974/2006 45 artiklan 4 kohdassa säädetty toinen ja kolmas tapaus koskevat kuitenkin tilanteita, joissa tuensaajaan kohdistetaan hänen tahdostaan riippumatta hallinnollisia toimenpiteitä, jotka estävät häntä täyttämästä tekemiään sitoumuksia.
- 20 Mikäli katsottaisiin, että käsiteltävä asia voisi kuulua jonkin asetuksen (EY) N:o 1974/2006 45 artiklan 4 kohdassa säädetyn tapauksen piiriin, velvollisuus maksaa saatu tuki osittain tai kokonaan takaisin ei olisi maatalouden ympäristösitoumuksen päättymisen oikeudellinen seuraus, jos sitoumuksia ei mukauteta maatalan uuteen tilanteeseen, vaikka asianomainen jäsenvaltio on toteuttanut tätä varten tarvittavat toimenpiteet.
- 21 Tästä seuraa, että kyseisessä säännöksessä annetaan yksityiselle oikeuksia ja että tämä vedota niihin suoraan sen vahvistamiseksi, että häntä vastaan ei ole olemassa saatavaa, joka perustuu riidanalaiseen päätökseen. Jos katsotaan, että käsiteltävä asia kuuluu johonkin kyseisessä säännöksessä säädettyyn tapaukseen, olisi toisaalta todettava, voiko se, että Bulgaria ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä tuensaajan sitoumusten mukauttamiseksi maatalan uuteen

tilanteeseen, olla peruste sille, että varojen takaisinmaksua ei edellytetä siltä ajanjaksolta, jona sitoumus on tosiasiallisesti täytetty.

- 22 Jos ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan kieltävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii seuraavaksi, kuinka asetuksen (EY) N:o 73/2009 31 artiklaa on tulkittava käsiteltävässä asiassa.
- 23 Varhoven administrativen sad toteaa tarvitsevansa tulkintaohjeita, jotta unionin oikeussäännön soveltamiselle voitaisiin antaa etusija. Kuten myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut, tuensaaja tiesi yhtäältä, että ZSPZZ:n 35 c §:ssä tarkoitetut sopimukset muiden omistamien maa-alueiden käyttämisestä tehtiin yhdeksi vuodeksi kerrallaan ja että omistajat ja käyttäjät, jotka hyödyntävät tiettyä pinta-alan osaa, jonka perusteella tuensaajalle maksetaan tukea, voivat kieltäytyä sopimuksen tekemisestä kunkin seuraavan markkinointivuoden osalta. Toisaalta kassaatiovalittaja väittää, että 6.4.2009 annetun asetuksen nro 11 muuttamisesta ja täydentämisestä annetulla asetuksella (joka tuli voimaan 20.10.2015) toimenpiteen 214 puitteissa otettiin käyttöön uusia, tiukempia edellytyksiä, jotka ovat pakottaneet osan toimenpiteen tuensaajista luopumaan ZSPZZ:n 37 c §:ssä tarkoitettuihin vapaaehtoiisiin sopimuksiin osallistumisesta. Varhoven administrativen sad toteaa, että tuensaaja ei olisi voinut vedota ZSPZZ:n muutokseen.
- 24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, joka käsittelee asiaa viimeisenä oikeusasteena, katsoo, että asian ratkaisemisen kannalta on merkityksellistä, kuinka asetuksen (EY) N:o 73/2009 31 artiklaa, ottaen myös huomioon asetuksen (EY) N:o 1122/2009 75 artiklan 2 kohdassa säädetyn ilmoittamista koskevan määräajan luonne, on tulkittava.
- 25 Epävarmuus unionin oikeussääntöjen merkityksestä niitä välittömästi sovellettaessa on peruste sille, että pyydetään tulkintaa niiden tulkintaan toimivaltaiselta unionin tuomioistuimelta.